

NIL: glavna žila Egipta

Eva:

Kot dolg trak plodnosti se oaza ob najdaljšem veletoku na svetu vleče skozi puste in od sonca ožgane puščave severne Afrike – darilo narave, ki je omogočila, da je na obalah Nila nastala ena največjih svetovnih civilizacij.

Vili:

Več kot 6000 let je Nil življenjska žila Egipta. Brez čudovitega veletoka, ki s svojimi vodam prehranjujejo ljudi in naravo, bi dežela med Rdečim in Sredozemskim morjem ostala beraška puščavska država in tako nikoli ne bi postala zibelka ena najstarejših civilizacij človeštva. Ni čudno, da je Nil v starem Egiptu veljal za simbol preproda in večnega življenja.

Urška:

Razumljivo je tudi, da so imeli Egipčani reko za svojo last, čeprav za številna druga ljudstva ob njenih bregovih ni bila in ni nič manj življenjsko pomembna. Mogočni darovalec življenja ima več izvirov, ki so vsi globoko v tropski Afriki. Beli Nil sega do obrobnega višavja Srednjeafriškega jarka.

Eva:

Izvira, kot Kogera jugovzhodno od jezera Kivu, si utira pot do Viktorijinega jezera, jezero zapusti kot Viktorijin Nil, prečka jezero Kyoga in Albertovo jezero, nato pa kot Albertov Nil in zatem Bar-el-Džabel priteče v sudansko ravnico, kjer se vije skozi velikansko močvirsko območje Sudda. Nil n 2700 kilometrih svojega nadaljnega toka značilna alogena reka: teče skozi puščave severne Afrike, ki skoraj ne poznajo dežja, in pod vročim podnebjem zaradi izhlapevanja izgublja ogromne količine vode.

Vili:

Pred zgraditvijo Sad-el Alijevega jezua pri Asuanu je gladina vode proti koncu maja in v začetku junija zaradi izgub vode padala na najnižjo raven, a si je po deževnem obdobju v tropski Afriki na prehodu od septembra v oktober spet popolnoma opomogla. Ravno sredi poletja, ko je v sredozemskih deželah najbolj suh letni čas, je Nil naraščal, ta nenavadni pojav je opazil grški zgodovinar Herodot (ok. 490 – 430 pr. n. št.)

Urška:

Odkar človek pomni, je Nil v svojem spodnjem toku v Egiptu proti koncu poletja redno prestopal bregove, preplaval oazo okoli sebe, namakal zemljo, odplakoval škodljive soli in potem, ko se je gladina vode znižala, za seboj puščal sloj hranilnega mulja. Vsaka poplava je pomenila temeljito namakanje, razsoljevanje in gnojenje zemlje.

Eva:

Čeprav so bila globoko ilovnata tla v oazi okoli veletoka skozi tisočletja intenzivno izkoriščana, so zadržala naravno rodovitnost in so Egiptu leto za letom dajala bogate letine. Ogromno jezero za jezom Sad-el-Alija zbira za namakanje skozi vse leto, vendar rednih poplav neizvodno od jeza ni več, brez njih pa tudi ni več naravnega razsoljevanja in gnojenja. Rodovitni mulj, ki ga je nekdaj odlagalo na poljih felahov, zdaj jez kopiči v sebi.

Vili:

Večni krogotok visokih in nizkih voda, setve in žetve, obdobja poplav in suš, sedem debelih in edem suhih let, vse to se zrcali v legendi o življenju, smrti in ponovnem rojstvu egipčanske boginje podzemlja. Egipčanskega kralja Ozirisa umori njegov

lastni brat Set, ki truplo razreže na koščke in jih poseje po vsej deželi. Ozirisova soproga Izida te dele spet zbere, jih sestavi in svojemu možu vdahne novo življenje. V tej legendi je Oziris Nil, Izida pa zemlja.

Urška:

Tako kot se mož in žena združita in spočneta novo življenje, tako veletok prestopi bregove in oplodi zemljo. Zlobni Set pa je simbol za vroči puščavski veter, ki izsuši reko. Šele, ko Izida svojega mrtvega moža spet obudi v novo življenje, se združevanje vode in zemlje lahko nadaljuje. Egipt je, kot je jedrnato zapisal Herodot NILOV DAR. Blagostanje, ki ga je veletok prinesel Egipčanom, jim je omogočilo, da so gradili veličastne templje in grobnice.

Eva:

Tisočletja je Nil z rednim naraščanjem in upadanjem svoje gladine narekoval življenjski ritem v Egiptu. In še vedno je veletok življenjska žila te afriške države, vir vode in energije, pomembna vodna pot in ne nazadnje, po zaslugi znanih znamenitosti, ki se vrstijo ob njegovih bregovih, že tudi klasična destinacija.